

Stichting De Werkende Mens
Historische kring voor Oss en omgeving

www.dewerkendemensoss.nl

Verslag 2023 (activiteiten en financiën)

Begroting 2024/Begroting 2025

Excursie Gemaal Cruquius en Haarlem

21 oktober 2023

Excursie SIEMei Veghel (foto's PS)

18 november 2023

Oss, voorjaar 2024

INHOUDSOPGAVE

1. inleiding	3
2. Activiteiten in 2023	4
2.1. excursies	4
2.2. lezingen	5
2.3. het eigen periodiek 'Tussentijds'	5
2.4. internet/website www.dewerkendemensoss.nl	6
3. Financiering van het jaarprogramma	6
3.1. het jaarplan	6
4. Begroting 2025	6
4.1. Lasten	6
4.2. Baten	6
5. Financieel verslag 2023	7
5.1. balans	7
5.2. overzicht uitgaven	7

Contactgegevens:

Stichting De Werkende Mens
p/a Marmerstraat 10
5345 TB Oss

info@dewerkendemensoss.nl

1. Inleiding

In 2023 hebben we op normale wijze de voor ons doen gebruikelijke activiteiten kunnen aanbieden en uitvoeren. En dat deden we in 2023 alweer 30 jaar! We hebben dat gemarkeerd met een extra busexcursie in oktober naar Haarlem.

Doelstelling van de stichting De Werkende Mens:

Stichting De Werkende Mens, historische kring voor Oss en omgeving, is op 20 april 1993 opgericht. Hoofddoel van onze stichting is het zichtbaar maken van de 'geschiedenis van de werkende mens', de mens in het zich industrialiserende Oss. In de uitvoering van de doelstelling laten we ook andere tijdperken en gebeurtenissen aan het licht komen, gericht op de historie van Oss en zijn inwoners. Zo organiseren we elk jaar lezingen, excursies en andere activiteiten om onderwerpen uit alle perioden van de geschiedenis van Oss en omgeving te onderzoeken en te presenteren.

Uit de stichtingsakte:

Art. 2: De stichting heeft ten doel: het onderzoek naar en de presentatie van de geschiedenis van de werkende mens in Noordoost-Noord-Brabant. De stichting tracht haar doel te bereiken door het initiëren en organiseren van activiteiten, die voor de bevordering van het doel nuttig of wenselijk zullen zijn alsmede het doen van onderzoek, het verwerven van documentatie, audiovisueel materiaal, machinerieën, werktuigen en gereedschappen en al hetgeen waardevol is voor publiekgerichte museale en onderwijskundige activiteiten.

We konden in 2023 zes excursies aanbieden (naar Buren, Organon, de Osse Vorstengraven, de monumenten in de gemeente Oss, Haarlem en Veghel). Tevens hadden we vier lezingen op het programma.

Vanaf 2007 werken we hartelijk samen met het Stadsarchief bij de organisatie van onze activiteiten en lezingen. Na het invoegen van het Stadsarchief bij de bibliotheek organiseren we sinds 2016 onze lezingen in de presentatieruimte van de bibliotheek aan de Raadhuislaan. Voorjaar 2024 verhuist de bibliotheek/Stadsarchief naar de vrijgekomen Nicolaasschool, een tijdelijk onderkomen tot het nieuwe Cultuurhuis in 2025 klaar is. We zijn in gesprek met het Stadsarchief in hoeverre we in de Nicolaasschool lezingen kunnen organiseren.

Het aantal donateurs bedroeg in 2023: 129. (2022: 128. 2021:102. 2020: 77. 2019: 71. 2018: 69. 2017: 85. 2016: 84 donateurs.) Na een stevige groei van de laatste jaren zien we nu een stabilisatie van het aantal donateurs op het hogere niveau. We gaan in 2024 voort met het voeren van een financieel beleid dat in verantwoorde verhouding staat tot de inkomsten van donateurs en subsidie.

Het dagelijks bestuur van stichting DWM bestaat uit Peter van Nistelrooij (voorzitter), Paul Spanjaard (secretaris/penningmeester), Robert van Vlijmen (lid), Ingrid Klamer (lid) en Arjan Aarts (lid).

Het bestuur kwam in 2023 vijf keer bijeen.

2. Activiteiten in 2023

2.1. excursies

2.1.1. zaterdag 25 maart: Marechauseemuseum Buren. Bezoek aan de expositie 'Dossier Oss, criminaliteit in Oss'. Plus stadswandeling Buren.

De moord op wachtmeester Hoekman in Oss is voor het Marechausee museum aanleiding geweest de criminaliteit van Oss in een opmerkelijke expositie te tonen. Een gids lichtte ons het verhaal toe. Na het bezoek aan het museum hebben we een stadswandeling door Buren gemaakt met een gids. Aan deze excursie namen 23 belangstellenden deel.

2.1.2. zaterdag 22 april: excursie naar het: 'Organon Experience Center 100 jaar Pharmafuture'.

2023 was het jaar van 100-jaar farmacie in Oss, dat werd met tal van activiteiten gevierd. In de voormalige Meisjesschool aan de Oude Molenstraat is voor dit jubileum een tijdelijk bezoekerscentrum ingericht. Voor onze donateurs konden we een exclusief bezoek aanbieden aan dit centrum. Ca 22 belangstellenden namen hieraan deel.

2.1.3. zaterdag 12 augustus: Fiets- en wandelexcursie naar het Vorstengraf en Paalgraven.

Twee dagen eerder gaf archeoloog Richard Jansen een lezing over de Vorstengraven van Oss en Nederland. Dit was een uitstekende voorbereiding voor deze excursie. Aan deze excursie namen 18 belangstellenden deel.

De excursiedeelnemers op Paalgraven, 12 augustus (PS)

2.1.4. Zaterdag 9 en zondag 10 september bus-excursie of eigen vervoer: 'Open Monumentendagen gemeente Oss'. Bijna 50 monumenten zijn deze dagen te bezichtigen. Deelname aan de excursie was gratis en verliep via het Stadsarchief.

2.1.5. zaterdag 21 oktober Dagbusexcursie naar 'Stoomgemaal De Cruquius Haarlemmermeer en het Teylersmuseum in Haarlem.' Passend bij De Werkende Mens is een bezoek aan gemaal De Cruquius georganiseerd. Het is gebouwd in 1849, een van de drie gemalen die de Haarlemmermeer drooglegden en aangedreven door de grootste stoommachine ter wereld! Een gids vertelde ons over dit gemaal. Na de lunch zijn we met de bus naar het Teylersmuseum in Haarlem gegaan. Er namen 22 reizigers aan deze excursie deel.

2.1.6. zaterdag 18 november 10.00-12.00u excursie met eigen vervoer: 'SIEMei, Museum voor Industrieel Erfgoed Meierij', Veghel. In de oude NCB-veevoerfabrieksgebouwen is de SIEMei gevestigd, met een collectie industrieel erfgoed uit de Meierij. We bezochten ook de oude

veevoerfabriek, nu onderdak voor culturele instellingen, restaurants, winkels, Foodmarkt, Proeffabriek en bioscoop. Er namen 14 belangstellenden deel aan deze excursie.

2.2. lezingen

2.2.1. donderdag 29 juni: 'SV TOP, in het betaald voetbal van 1955-1957' door Gerrie van der Heijden. In Oss wordt al 130 jaar gevoetbald. Deze lezing zou gaan over de eerste betaald voetbal periode van SV TOP. Wegens onvoldoende aanmelding is deze lezing afgelast.

2.2.2. donderdag 10 augustus Stadsarchief: 'De Vorstengraven van Nederland en Oss', door archeoloog dr. Richard Jansen. In Nederland zijn tal van vorstengraven gevonden maar de meest bijzondere liggen in Oss en omgeving. Richard Jansen heeft als archeoloog jarenlang onderzoek gedaan in Oss en was betrokken bij de herontdekking van het Vorstengraf en de grafheuvels en vorstengraven op Paalgraven. Voor deze lezing kwam het maximum aantal mogelijke deelnemers, 80 personen.

2.2.3. donderdag 25 oktober Groene Engel lezing: Thema avond Maand van de Geschiedenis 'Eureka, over de bouwers aan de vooruitgang'. In samenwerking met het Stadsarchief is deze avond over de industriële ontwikkeling van Oss gevuld met historie, verhalen en muziek. De avond werd door ca. 150 belangstellenden bijgewoond.

2.2.4. Donderdag 23 november Stadsarchief 19.30-21.30u filmavond: 'Hooggeëerd publiek! Circus in Oss, over de circussen die Oss hebben bezocht'. Gratis entree. Piet van Lijssel heeft films gemaakt van circussen die hij gezien heeft in Oss. 18 deelnemers.

2.3. Tussentijds

In aflevering 2023-1:

- 'Ijskouwe nostalgie, de geschiedenis van 't Juffie', door Jan Ulijn
- 'Excursie Buren', door Paul Spanjaard
- 'Uit de schatkamer van het Stadsarchief, documenten jubileum Titus Brandsmalyceum', door Paul Spanjaard
- 'Dagdromen van een nieuw concertgebouw annex gemeentehuis Oss, 1954', door Frans van de Vorst
- 'Immaterieel erfgoed, een nieuwe levensfase voor Stees' door Paul Spanjaard
- 'Menselijke zwakheid, de Osse opvoeding van Adrianus van Driel', door Marita van Brussel
- '130 Jaar voetbal in Oss, deel 1', door Gerrie van der Heijden
- 'Het echtpaar Julius (Gyula) en Gisela (Gisa) Fisch-Glatte', door Arno van Orsouw
- 'Van Visch naar Vis, de historie van vishandel Toon Ceelen', door Jan Ulijn
- 'Oss, de straat in, de straat uit, waar komt de naam Terwaenen vandaan', door Frans van de Vorst
- 'Breken met het Verleden', archeologisch onderzoek langs de Gewandeweg, door Paul Spanjaard

In aflevering 2023-2:

- 'Wehberg, al generaties actief in textiel', door Robert van Vlijmen
- 'Lezing en fietsexcursie Vorstengraven', door Paul Spanjaard
- 'Ruim 130 jaar voetbal in Oss, deel 2', door Gerrie van der Heijden
- 'Immaterieel erfgoed, 40 jaar in de aandacht', door Paul Spanjaard
- 'Walstraat', door Jurgen Pigmans, Stadsarchief Oss
- 'Titanenstrijd om een vondst uit de hedendaagse ijzertijd,' door Joop Thuring
- 'Het woonwagenkamp Zevenbergen, deel 1', door Frans van de Vorst
- 'Het geheim van de Peperstraten', boek aankondiging door Marja van Trier
- 'Derijks, 85 jaar boeken en kantoorinrichting', door Paul Spanjaard
- 'Café Bellevue sinds 1923, hofleverancier', door Ingrid Klamer en Peter van Nistelrooij
- Breken met het Verleden, herstel van het koetshuis van Jurgens aan het Barbaraplein', door Paul Spanjaard

2.4. internet-website www.dewerkendemensoss.nl

In 2023 is het onderhoud aan de website door Eric Jongen voortgezet. Algemene informatie over onze doelstellingen, het activiteitenprogramma, Tussentijds en jaarverslagen zijn er op te vinden. Via de contactbutton bereiken ons regelmatig vragen, opmerkingen en aanmeldingen. Ca. 70 donateurs kunnen we rechtstreeks via de mail bereiken.

3. Financiering van de kosten

3.1. het jaarplan

De stichting voert een jaarlijks terugkerend programma uit dat in ieder geval de volgende elementen kent:

- studiedag (deel) met excursie, zo mogelijk in voor- en najaar
- in voor- en najaar de uitgave van het periodiek 'Tussentijds'
- een aantal lezingen in voor- en najaar

In 2023 konden we de activiteiten weer normaal uitvoeren, niet meer gehinderd door coronamaatregelen. Omdat we in de voorgaande corona-jaren een wat hoger batig saldo hadden opgebouwd hebben we deze middelen voor bijzondere acties kunnen inzetten ten bate van de donateurs. We waren ermee in staat de donateurs in 2023 opnieuw een busexcursie aan te kunnen bieden, naar Haarlem, met een redelijke aanvullende bijdrage van de deelnemers. Door het inzetten van het batig saldo uit de coronatijd hebben we in 2023 een negatief resultaat van € 527 bewust kunnen nemen.

Het subsidiebedrag van € 2561,00 in 2023 en 2024 is onmisbaar voor de realisering van de activiteiten.

Gezien het positief saldo kunnen we verantwoord een klein negatief resultaat verdragen in 2025.

Als minimumdonatie vragen wij € 15,- In totaal is in 2023 € 1856,43 ontvangen van de donateurs (2022 € 2433,51 ontvangen van 128 donateurs (2021 € 2028,00 van 102 donateurs. 2020 € 1916,23. 2019 € 1318,18 van 71 donateurs. In 2018: € 1318,18 van 69 donateurs).

4. Begroting 2025/begroting 2024/werkelijk 2023

4.1. Lasten

Lasten	Begroting 2025	Begroting 2024	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Activiteitenkosten				
• studiedagen en excursies	1200	1200	900	2440
• periodiek Tussentijds	2600	2600	2500	2580
Algemene kosten/organisatiekosten/overige	650	650	400	443
Totaal	4450	4450	3900	5463

4.2. Baten

Baten	Begroting 2025	Begroting 2024	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Contributie	2000	2000	1500	1856
Overige inkomsten	50	50	0	63
Subsidie gemeente	2400	2400	2400	2561
Totaal	4450	4450	3900	4936
Resultaat	0	0	0	-/- 527

Toelichting. 2023 is geëindigd met een positief saldo van € **1087,46**. (2022 een positief saldo van € 2368,51. In 2021 bedroeg dit € 3333,90. 2020 positief banksaldo € 1768,58. 2019 positief banksaldo € 487,58. 2018: € 1080,76).

Het positieve resultaat 2023 is lager dan het voorgaande jaar. In 2021 en 2022 was het saldo opgelopen door corona-beperkingen in de activiteiten. Het batig saldo hebben we ingezet voor meer activiteiten voor de donateurs. Incidenteel ontvingen we € 63,43 via de RABO Clubactie (in 2022 bedroeg dit € 82). Het saldo van 2023 zetten we uiteraard weer in voor activiteiten in 2024.

Het aantal donateurs is in 2023 stabiel gebleven op 129 personen (2022: 128 personen. 2021: 102. 2020: 77. 2019: 71. 2018: 69).

In 2024 en 2025 gaan we voort met de reguliere activiteiten. We blijven een voorzichtig financieel beleid voeren. Ter besparing van druk- en portiekosten hebben we van ca 70 donateurs een email-adres ontvangen dat we mogen gebruiken voor het toezenden van de informatiebrieven. Het blad Tussentijds is onze grootste trots en kostenpost. De uitgave in papieren vorm zetten we ongewijzigd voort. Dit wordt hogelijk gewaardeerd en kan niet door een digitale versie vervangen worden. Op onze website plaatsen we wel een digitale Tussentijds. De afleveringen blijven op deze manier voor iedereen beschikbaar.

5. Financieel verslag over 2023

5.1. balans

Het boekhoudkundig saldo bij de Rabobank bedraagt per balansdatum 31-12-2023 € 1087,46. In kas € 135,25.

5.2. Overzicht uitgaven

Excursie Marechausseemuseum Buren	Aantal deelnemers	Uitgaven
Zaterdag 25 maart	23	€ 135,85

excursie 'Organon Experience Center 100 jaar Pharmafuture'	Aantal deelnemers	Uitgaven
zaterdag 22 april	22	€ 0

Fiets- en wandelexcursie naar het Vorstengraf en Paalgraven	Aantal deelnemers	Uitgaven
zaterdag 12 augustus	18	€ 0

bus-excursie/eigen vervoer: 'Open Monumentendagen gemeente Oss'	Aantal deelnemers	Uitgaven
Zaterdag 9 en zondag 10 september	onbekend	€ 0

Dagbusexcursie 'Stoomgemaal De Cruquius Haarlemmermeer en het Teylersmuseum in Haarlem	Aantal deelnemers	Uitgaven
zaterdag 21 oktober	22	€ 1537,40

excursie eigen vervoer: 'SIEMei, Museum voor Industrieel Erfgoed Meierij' Veghel	Aantal deelnemers	Uitgaven
zaterdag 18 november	14	€ 87,-

'SV TOP, in het betaald voetbal van 1955-1957' door Gerrie van der Heijden.	Aantal deelnemers	Uitgaven
donderdag 29 juni	afgelast	€ 0

dialezing 'De Vorstengraven van Nederland en Oss', door archeoloog dr. Richard Jansen	Aantal deelnemers	Uitgaven
donderdag 10 augustus	80	€ 15,-

Groene Engel Thema avond Maand van de Geschiedenis 'Eureka, over de bouwers aan de vooruitgang'	Aantal deelnemers	Uitgaven
donderdag 25 oktober	150	€ 0

Stadsarchief filmavond: 'Hooggeëerd publiek! Circus in Oss, over de circussen die Oss hebben bezocht' door Piet van Lijssel	Aantal deelnemers	Uitgaven
donderdag 23 november	18	€ 20,95

Historisch magazine Tussentijds*	Oplage	Uitgaven
2023-1	250 exemplaren	€ 1289,86
Porti		€ 104,30
2023-2	250 exemplaren	€ 1289,86
Porti		€ 103,00

*Tussentijds wordt vanaf 2023 uitgegeven in een opgefriste layout en geheel in kleur.

<i>Kosten website De Werkende Mens</i>	Aantal deelnemers	Uitgaven
2023	nvt	€ 85